



AUDİTOR XİDMƏTİ GÖSTƏRİLMƏSİ BARƏDƏ ON THE AUDIT SERVICE

Bakı şəhəri

28 aprel 2026-cı il

Bundan sonra «İcraçı» adlandırılacaq Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən verilmiş 03 may 2023-cü il tarixli SA/516 sayılı İcazəyə əsasən fəaliyyət göstərən **Sərbəst Auditor Allahverdiyev Rəşad Camal oğlu (VÖEN: 4400121492)**, şəxsində bir tərəfdən və bundan sonra «Sifarişçi» adlandırılacaq **“YAŞIL DƏHLİZ XİDMƏTİ” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti, (VÖEN: 1603340631)**, Direktor Əbilov Mehman Müstəqim oğlu şəxsində ikinci tərəfdən auditor xidməti göstərilməsi barədə aşağıdakı müqaviləni bağladılar:

1. Müqavilənin məzmunu və tərəflərin cavabdehliyi.

- 1.1. Sifarişçi tapşırır, icraçı isə aşağıdakı xidmətlərin yerinə yetirilməsini öz öhdəsinə götürür:
2025-ci il üzrə maliyyə hesabatlarının auditi.
- 1.2. Göstərilmiş auditor xidmətlərinin nəticəsini «İcraçı»:
Audit rəyi ilə rəsmiləşdirməlidir.
- 1.3. «Sifarişçi» göstərilmiş auditor xidmətlərinin müqabilində nəzərdə tutulmuş məbləği ödəyir.

2. Tərəflərin hüquq və vəzifələri.

2.1. İcraçının hüquq və vəzifələri:

- bağlanmış müqavilənin şərtinə uyğun olaraq, göstəriləcək xidmətin forma və metodlarını sərbəst müəyyən etmək;
- sifarişçinin rəhbərliyindən və işçilərindən yazılı izahat almaq;
- xidmətin göstərilməsi ilə əlaqədar müqavilə əsasında başqa auditorları (ekspert və ya mütəxəssisləri) cəlb etmək;
- göstəriləcək xidmətin məzmunu (şərti) ilə əlaqədar olaraq lazımi sənədlərin təqdim edilməməsi hallarında xidmət göstərilməsindən imtina etmək ;
- auditin aparılmasında qanunvericiliyin tələblərinə riayət etmək;
- auditin aparılması zamanı aşkar edilmiş bütün pozuntular, çatışmazlıqlar və nöqsanlar barədə sifarişçinin rəhbərliyinə məlumat vermək;
- xidmət göstərilməsi ilə əlaqədar əldə edilən məlumatları (məhkəmə orqanlarının tələb etdiyi hallar istisna olmaqla) məxfi saxlamaq;
- alınmış və ya tərtib edilmiş sənədlərin qorunub saxlanılmasını təmin etmək.

2.2. Sifarişçinin hüquq və vəzifələri:

- xidmət göstərilməsi ilə bağlı auditorun qeyri-qanuni hərəkətləri və meydana çıxan əmlak xarakterli mübahisələrlə əlaqədar Auditorlar Palatasına və məhkəməyə müraciət etmək;
- göstərilən xidmətlərlə bağlı qanunvericiliyin tələbləri, tərəflərin hüquq və vəzifələri, habelə auditorun rəsmiləşdirilmiş olduğu sənədlərdə əks edilmiş irad və nəticələr üçün əsas olan normativ aktlar barəsində ətraflı məlumat almaq;

7. Mübahisələrin həlli.

7.1. Bağlanmış müqavilə şərtləri üzrə tərəflər arasında hər hansı bir mübahisə və ya fikir ayrılığı danışıqlar vasitəsi ilə həll edilməzsə, qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun həll edilir

8. Müqavilənin vaxtından əvvəl dayandırılması.

8.1. Tərəflərdən hər hansı biri aşağıda göstərilən səbəblər olarsa, rəsmi məktub vasitəsilə müqavilənin icrasını dayandıra bilər:

- a) ödəmə qabiliyyəti olmazsa, imkansız, ləğv edilmə və ya yenidən təşkil etmə hallarında;
- b) adi işgüzar fəaliyyətinin dayanması və ya ona maneəçilik təhlükəsi olduqda.

8.2. Tərəflərdən biri müqavilə şərtlərini pozarsa və buraxılmış nöqsanları ikinci tərəfin tələbi ilə 3 gün ərzində aradan qaldıra bilməzsə, ikinci tərəf rəsmi məktubla müqavilənin icrasını dayandıra bilər.

8.3. Əgər bağlanmış müqavilə 8.1. və 8.2.-ci bəndlərə əsasən pozularsa, göstərilmiş faktiki xidmətin dəyəri Sifarişçi tərəfindən yerinə yetirilmiş işin həcminə dair tərtib edilmiş akta əsasən ödənilir.

9. Fors-major şəraiti.

9.1. Fors-major şəraitində müqavilə üzrə götürülən öhdəliyin yerinə yetirilməsi qeyri-mümkün ola bilər.

9.2. Fors-major şəraitinin mövcud olması ilə əlaqədar tərəflərdən biri ekstremal şəraitdədirsə və müqavilə öhdəliyini vaxtında yerinə yetirə bilmirsə, fors-major şəraiti qurtaranadək öhdəliyin yerinə yetirilməsindən o halda azad edilir ki, ikinci tərəfə dərhal fors-major şəraitinin mövcudluğuna dair rəsmi məktub göndərmiş olsun.

10. Digər şərtlər.

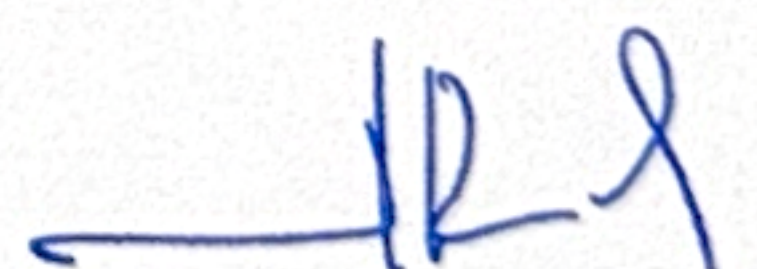
10.1. İcraçı müqavilə öhdəliyini yerinə yetirmək məqsədilə ilə lazım olan auditorları cəlb edir.

10.2. Müqavilədə yerinə yetirilən işin dəyəri yalnız bu müqavilə üçün olmaqla, gələcəkdə bağlanılacaq eyni adlı ikinci müqaviləyə şamil edilmir və rəqabət üçün istifadə edilə bilməz.

11. Müqavilənin fəaliyyət müddəti və tərəflərin hüquqi ünvanı.

11.1. Müqavilənin fəaliyyət müddəti:

Başlayıb	"28" aprel	2026-cı il
Qurtarır	"05" may	2026-cı il



- xidmət göstərilərkən aşkar olunmuş pozuntular və nöqsanlar haqqında məlumat almaq;
- xidmət göstərilərkən auditora təqdim olunmuş sənəd və məlumatların qorunmasını və məxfi saxlanmasını tələb etmək;
- müqavilədə nəzərdə tutulan xidmətin göstərilməsi üçün zəruri olan bütün sənədləri, registrləri və hesabatları auditora vaxtında təqdim etmək.
- auditorun sorğusuna dair yazılı şifahi izahatlar vermək.

3. İşlərin dəyəri və hesablaşma qaydaları.

3.1. Tərəflərin razılığına əsasən, bu müqavilədə nəzərdə tutulan auditor xidmətinin dəyəri aşağıdakı məbləğdə müəyyən edildi:

- göstərilən xidmətin dəyəri **370 (üç yüz yetmiş) manat;**

3.2. Sifarişçi müqavilədə nəzərdə tutulan məbləği aşağıdakı qaydada və müddətdə ödəməlidir:

köçürmə yolu ilə, müqavilə imzalandıqdan sonra hesab təqdim edildikdə müqavilə dəyərinin 50 %-i avans olaraq, qalan məbləğ isə təhvil-qəbul aktı imzalandıqdan sonra 5 (beş) gün müddətində

3.3. Sifarişçi tərəfindən əsassız olaraq müqavilə və yaxud müqavilənin şərtləri pozularsa, ödənilmiş məbləğ geri qaytarılmır.

3.4. Sifarişçi göstərilən xidmətin vaxtında ödənilməmiş, dəyərinin gecikdirilmiş hər günü üçün 0,1 % həcmində penya ödəyir.

4. İşlərin təhvil və qəbul qaydası.

4.1. Müqavilə üzrə işlər başa çatdırıldıqdan sonra qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada rəsmiləşdirilmiş sənədlərin Sifarişçiyə təqdim edilməsi təhvil-qəbul aktı vasitəsilə həyata keçirilir.

4.2. Təhvil-qəbul aktını alan Sifarişçi ən çoxu 3 (üç) iş günü müddətində yoxlama aktı ilə tanış olmalı və heç bir etirazı olmazsa, imza edib İcraçıya qaytarmalıdır.

4.3. Sifarişçinin əsaslandırılmış etirazı olarsa, bu barədə hər iki tərəfin imzası ilə akt tərtib edilir və orada başa çatdırılacaq işlərin siyahısı və icra müddəti göstərilir.

4.4. Başa çatdırılacaq işlər vaxtından əvvəl yerinə yetirilərsə, Sifarişçi onu vaxtından əvvəl qəbul edir və dəyərini razılaşdırılmış qiymətlə ödəyir.

5. Tərəflərin məsuliyyəti və öhdəliyi.

5.1. Sifarişçi İcraçıya xidmət göstərilməsi üçün təqdim etdiyi bütün sənədlərin, o cümlədən yazılı və şifahi izahatların düzgünlüyünə məsuliyyət daşıyır.

5.2. Sifarişçi və İcraçı öhdəliyi tam və ya qismən yerinə yetirmədikdə qüvvədə olan qanunvericiliyə və bağlanmış müqavilənin şərtlərinə görə əmlak məsuliyyəti daşıyır.

5.3. İcraçı tərəfindən xidmət vaxtında göstərilməzsə, İcraçı gecikdirilən hər gün üçün xidmət haqqının 0,05%-i həcmində cərimə ödəyir.

6. Məxfilik.

6.1. Tərəflər bağlanmış müqavilənin mövcudluğu, məzmunu və müqavilənin bağlanması üçün zəruri olan sənədləri məxfi saxlamaqla, tərəf müqabilin rəsmi razılığı olmadan üçüncü tərəfə heç bir məlumat vermir.

İcraçı aşkar edilən fakt və məlumatlardan sifarişçinin yazılı razılığı olmadan hər hansı bir məqsəd üçün istifadə edilə bilməz.

6.2. İcraçı onun təqsiri üzündən olmayan səbəblərə görə yayılmış məlumatlara və ümumi xarakterli məlumatların yayılması üçün məsuliyyət daşımır.



11.2. Tərəflərin hüquqi ünvanı və bank rekvizitləri:

«Sifarişçi»:

“YAŞIL DƏHLİZ XİDMƏTİ” QSC

Ünvan: AZ 1029, Bakı şəh., Nizami ray.,
H.Əliyev pr., ev 152.

VÖEN: 1603340631

Bank: “Kapital Bank” ASC Səbail filialı

VÖEN bank: 9900003611

Kod: 200059

H/h: AZ53AIB40060019440421001105

M/h: AZ37NABZ01350100000000001944

SWIFT: AIBAZ2XXXX

Direktor: Əbilov Mehman Müstəqim oğlu



«İcraçı»:

Sərbəst Auditor:

Allahverdiyev Rəşad Camal

Ünvan: AZ 3600, Qəbələ ray. Qəbələ Ş. M.Abduev,
ev 46

VÖEN: 4400121492

Bank: "Kapital Bank" ASC Qəbələ Filialı

VÖEN bank: 9900003611

Kod: 200491

H/h: AZ13AIB41040019440312472149

M/h: AZ37NABZ01350100000000001944

SWIFT: AIBAZ2X

Sərbəst Auditor: Allahverdiyev Rəşad Camal oğlu



**“YAŞIL DƏHLİZ XİDMƏTİ” Qapalı
Səhmdar Cəmiyyəti**

31 dekabr 2025-ci il tarixinə

**MALİYYƏ HESABATLARI VƏ
MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ**

“YAŞIL DƏHLİZ XİDMƏTİ” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
31 dekabr 2025-ci il tarixə maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditor Rəyi

Mündəricat

Səhifə

Müstəqil Auditorun Rəyi

1-2

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

3-4

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeyqdlər

5-15

“YAŞIL DƏHLİZ XİDMƏTİ” QSC

BALANS HESABATI

Azərbaycan Manatı ilə
(min manatla)

Mühasibat balansı

Bölu mün madd ənin sayı	Qeydlər	31.12.2025	31.12.2024
AKTİVLƏR			
1	Uzunmüddətli aktivlər		
10	Qeyri maddi aktivlər	18.22	20.25
11	Torpaq, tikili və avadanlıqlar		
12	Məşin və avadanlıqlar	16.74	20.93
13	Nəqliyyat vasitələri		
14	Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası	1.61	2.14
15	Digər əsas vəsaitlər		
	CƏMI UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR	36.57	43.32
2	Qısamüddətli aktivlər		
20	Ehtiyatlar		
21	Qısamüddətli debitor borcları	12.69	10.49
22	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	20.27	16.63
23	Digər aktivlər	116.69	
24	Gələcək dövrün xərcləri	0.02	172.48
	CƏMI QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR	149.67	199.60
	CƏMI AKTİVLƏR	186.24	242.92
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
3	KAPİTAL		
30	Ödənilmiş nominal (Nizamnamə) kapital	2	2
31	Emissiya gəliri	-	-
32	Geri alınmış kapital (səhmlər)	-	
33	Hesabat dövrünün xalis mənfəəti		14.39
34	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)		
	CƏMI KAPİTAL	2	16.39
ÖHDƏLİKLƏR			
4	Uzunmüddətli öhdəliklər		
40	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər	-	
43	Uzunmüddətli kreditor borcları		
44	Sair uzunmüddətli öhdəliklər		

**CƏMİ UZUNMÜDDƏTLİ
ÖHDƏLİKLƏR**

5	Qısamüddətli öhdəliklər		
50	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
51	Gələcək dövrün gəlirləri	36.57	53.81
52	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər	0.21	0.26
53	Qısamüddətli kreditör borcları	147.46	172.46
54	Sair qısamüddətli öhdəliklər		
	CƏMİ QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR	184.24	226.53
	CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	184.24	226.53
	CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	186.24	242.92

RƏHBƏR

BAŞ MÜHASİB



vəsaitlərin əsas hissələrinin və ya komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Aktivin silinməsindən yaranan gəlir və ya zərər silinmədən daxil olan vəsait ilə həmin aktivin balans dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır və mənfəət və ya zərərdə aktivin silindiği ildə tanınır.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əsas vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Balans dəyəri bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri bərpa edilir.

Amortizasiya. Əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yəni əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

Binalar, tikintilər və qurğular	7%
Maşınlar və avadanlıq	20%
Nəqliyyat vasitələri	25%
Mebel və digər avadanlıqlar	20%

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Şirkət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyərdir. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Şirkətin qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı istifadə müddətinə malikdir və əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır.

Şirkət tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Qeyri-maddi aktivlər təxmin edilən faydalı istifadə müddətləri ərzində düz xətt metodu ilə amortizasiya olunur:

Proqram təminatı üzrə lisenziyalar	<u>Faydalı istifadə müddəti</u>
------------------------------------	---------------------------------

10 il

Qeyri-maddi aktivlər dəyərsizləşdikdə, onların balans dəyəri istifadə dəyəri ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyərə silinir.

Mal-material ehtiyatları. Mal-material ehtiyatları maya dəyəri ilə xalis satış dəyərindən ən aşağı olan dəyərlə qeydə alınır. Mal-material ehtiyatlarının maya dəyəri orta çəki metodu ilə müəyyən edilir. Hazır məhsul və başa çatdırılmamış tikililərin maya dəyərində borc vəsaitləri üzrə xərclər istisna olmaqla, xammal, birbaşa işçi qüvvəsi, digər birbaşa xərclər və müvafiq istehsal xərcləri (normal iş həcmində əsasən) daxildir. Xalis satış dəyəri işin başa çatdırılma və satış xərcləri çıxılmaqla, fəaliyyətin adi gedişində təxmin edilən satış qiymətidir.

Nizamnamə kapitalı. Nizamnamə kapitalı yalnız adi səhmlərdən ibarətdir.

Əlavə Dəyər Vergisi. Hesablanmış və əvəzləşdirilə bilən ƏDV arasındakı fərq hesabat ayından sonra 20 gün ərzində dövlət büdcəsinə ödənilməlidir. Təchizatçıların depozit hesabına ödənilən ƏDV elektron hesab-fakturalar olduğu halda hesablanmış ƏDV müqabilində əvəzləşdirilə bilər. Vergi orqanları ƏDV-nin xalis məbləğdə ödənilməsinə icazə verir. Satış və alış üzrə ƏDV balans hesabatında ümumi məbləğdə qeydə alınır və maliyyə hesabatında ayrıca olaraq aktiv və öhdəlik kimi göstərilir. Debitor borclar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat yaradıldıqda, dəyərsizləşmə zərəri debitor borcların ümumi məbləğində qeydə alınır (ƏDV daxil olmaqla).

Mənfəət vergisi. Hazırkı fərdi maliyyə hesabatlarında əks etdirilən mənfəət vergisi Şirkətə daxil olan hər bir ayrıca müəssisə üçün Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər fərdi maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkən uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (müəssisələrin birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri Şirkət daxilində əvəzləşdirilir. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Avans ödənişləri. Avans ödənişləri ehtiyac yarandıqda dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maya dəyərində qeydə alınır. Avans ödənişi üzrə mal və xidmətlərin bir ildən sonra əldə edilməsi nəzərdə tutulduqda, yaxud bu ödəniş ilkin uçot zamanı uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdiriləcək aktivə aid olduqda uzunmüddətli aktiv kimi təsnifləşdirilir. Aktivə əldə etmək üçün avans ödənişləri Şirkət bu aktiv üzərində nəzarəti əldə etdikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Şirkətə daxil olacağı ehtimal edildikdə aktivin qalıq dəyərində köçürülür. Digər avans ödənişləri bu ödənişlərin aid olduğu mal və xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və ya zərərə silinir. Əgər avans ödənişinin aid olduğu aktivlər, mallar, yaxud xidmətlərin əldə edilməməsi gözlənilirsə, həmin avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq şəkildə balansdan silinir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat tanınır.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Şirkətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Şirkətin əməliyyat və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Əməliyyatlar və qalıqlar. Monetar aktivlər və öhdəliklər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (“Mərkəzi Bank”) müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq Şirkətin təqdimat valyutasına çevrilir.

Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Şirkətin təqdimat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərərdə maliyyə gəlirləri və xərcləri kimi qeydə alınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə təqdimat valyutasına çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

Azərbaycan manatı digər ölkələrdə sərbəst dönərli valyuta hesab edilmir. Azərbaycan Respublikası daxilində rəsmi məzənnə əsas etibarilə Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilir. Bazar dərəcələri rəsmi məzənnədən fərqli ola bilər, lakin fərqlər adətən Mərkəzi Bankın nəzarətdə saxladığı məhdud hədlər çərçivəsində olur. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Şirkət hazırkı fərdi maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında aşağıdakı rəsmi valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir. 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN (2019: 1 ABŞ dolları = 1.7001 AZN).

Gəlirlərin tanınması. Gəlirlər Şirkətin gündəlik fəaliyyəti nəticəsində yaranır. Gəlir sövdələşmə qiyməti məbləğində tanınır. Əməliyyat qiyməti vəd verilmiş mallar və ya xidmətlər üzrə nəzarətin alıcıya ötürülməsi müqabilində üçüncü tərəflərin adından alınan məbləğlər istisna olmaqla, Şirkət tərəfindən əldə ediləcəyi gözlənilən ödənişlərdir. Gəlirlər güzəştlər, geri qaytarılmış mallar və əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla tanınır.

Malların satışı. Satışlar mallar üzərində nəzarət ötürüldükdə yəni, mallar alıcıya çatdırıldıqda, mallar alıcının tam sərəncamında olduqda və malların alıcı tərəfindən qəbul edilməsinə təsir göstərə biləcək yerinə yetirilməmiş öhdəlik olmadıqda tanınır. Mallar müəyyən yerə çatdırıldıqda, köhnəlmə və itki riski alıcıya keçdikdə və alıcı müqaviləyə uyğun olaraq malları qəbul etdikdə və malların qəbul edilməsinə dair müddəaların qüvvədə olma müddəti başa çatdıqda və ya Şirkət malların qəbul edilməsinə dair bütün meyarların yerinə yetirilməsinə dair obyektiv dəlillərə malik olduqda, mallar çatdırılmış hesab edilir.

Debitor borcu mallar təchiz edildikdə tanınır. Bu zaman, ödəniş müddətinin başlanması yalnız ödənişdən əvvəl tələb olunduğuna görə ödəniş məcburi hesab edilir.

Xidmətlərin satışı. Şirkət sabit qiymətli müqavilələr əsasında xidmətlər göstərir. Xidmətlərin göstərilməsindən əldə edilən gəlirlər xidmətlərin göstərildiyi hesabat dövründə tanınır. Sabit qiymətli müqavilələr üzrə gəlir müştəri tərəfindən xidmətlərin eyni zamanda qəbul edilməsi və istifadəsinə görə hesabat dövrünün sonuna qədər faktiki göstərilmiş xidmətlərin göstəriləcək ümumi xidmətlərə nisbəti kimi tanınır.

Sabit qiymətli müqavilələrdə müştəri sabit qiyməti ödəniş cədvəli əsasında ödəyir. Şirkət tərəfindən göstərilən xidmətlərin dəyəri ödəniş məbləğindən artıq olduqda müqavilə üzrə aktiv tanınır.

Müqavilələrdə bir neçə icra öhdəliyi nəzərdə tutulduqda, əməliyyatın qiyməti fərdi satış qiymətləri əsasında hər bir ayrıca icra öhdəliyi üzrə bölüşdürülür. Belə qiymətlər birbaşa müşahidə oluna bilmədikdə, onlar gözlənilən xərclər və marja əsasında hesablanır.

Gəlirlər, maya dəyəri və ya işlərin tamamlanma dərəcəsi ilə bağlı təxminlər şərait dəyişdiyi halda yenidən nəzərdən keçirilir. Təxmin edilən gəlirlər və ya maya dəyərində yaranan artım və ya azalma şəraitdəki dəyişikliklərin rəhbərliyə məlum olduğu dövrdə mənfəət və ya zərərdə əks olunur.

Müqavilədə saathesabı ödənişlər nəzərdə tutulduqda, gəlir Şirkətin hesab-faktura təqdim etmək hüququ olduğu məbləğ qədər tanınır. Müştərilərə hesab-fakturalar aylıq təqdim edilir və hesab-faktura təqdim edildikdən sonra ödəniş həyata keçirilir.

İşçi heyəti ilə bağlı ödənişlər. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar (məs., səhiyyə xidmətləri və uşaq bağçaları) Şirkətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır.

Maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsindən sonra onlara dəyişikliyin edilməsi. Dərc olunduqdan sonra hazırkı fərdi maliyyə hesabatlarına edilmiş hər hansı dəyişiklik Şirkətin səhmdarları və rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənməlidir.

4 UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Şirkət fərdi maliyyə hesabatlarında uçota alınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür. Fərdi Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivinin tanınması. Təxirə salınmış tanınan xalis vergi aktivini vergi tutulan gəlirlərdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə oluna bilən mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır. Gələcəkdə əldə edilməsi ehtimal olunan vergi tutulan gəlirlər və vergi faydaları rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun gələcək proqnozlaşdırma nəticələrinə əsasən müəyyən edilir. Biznes planı rəhbərliyin tətbiq olunan şəraitə münasib olan gözləntilərinə əsaslanır.

Əsas vəsaitlərin faydalı istifadə müddəti. Əsas vəsaitlərin faydalı istifadə müddətinin müəyyən edilməsi oxşar aktivlər ilə bağlı mövcud təcrübəyə əsasən peşəkar mülahizələr tətbiq etməklə aparılmışdır. Belə aktivlərlə bağlı gələcək iqtisadi faydalar əsasən onların istifadəsi nəticəsində əldə ediləcəkdir. Lakin avadanlığın texniki və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması kimi digər amillər bu aktivlərlə bağlı iqtisadi faydaların azaldılmasına gətirib çıxarır. Rəhbərlik aktivlərin cari texniki vəziyyətini və bu aktivlərin Şirkətə iqtisadi fayda gətirəcəyi təxmin edilən dövrü nəzərə alaraq, əsas vəsaitlərin qalan faydalı istifadə müddətini müəyyən edir. Bu zaman aşağıdakı əsas amillər nəzərə alınır: (a) aktivlərin gözlənilən istifadə müddəti; (b) istismar göstəriciləri və texniki xidmət qaydalarından asılı olan gözlənilən fiziki köhnəlmə və aşınma; və (c) bazar şərtlərindəki dəyişikliklər nəticəsində avadanlığın texnoloji və kommersiya baxımından köhnəlməsi və aşınması.

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi metodologiyasına dair ətraflı məlumat Qeyd 22-də təqdim edilir. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (SICR), defolt ehtimalı (PD), defolta məruz qalan dəyər (EAD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər. Şirkət gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

5 YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN VƏ ONLARA DAİR ŞƏRHLƏRİN TƏTBİQİ

BMHS 9 “Maliyyə alətləri”. Şirkət 1 yanvar 2018-ci il tarixindən BMHS 9 “Maliyyə alətləri” standartını tətbiq etmişdir. Şirkət müqayisəli dövrün rəqəmlərini dəyişdirməmək və standartın ilk tətbiq olunma tarixinə (1 yanvar 2018-ci il) maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin balans dəyərində düzəlişləri dövrün əvvəlində bölüşdürülməmiş mənfəətin tərkibində tanımaq yanaşmasını seçmişdir. Müvafiq olaraq, BMHS 7-nin “Maliyyə alətləri: Açıqlamalar” yenidən işlənmiş tələbləri yalnız cari dövrə tətbiq edilmişdir. Müqayisəli dövr üzrə məlumatlar ondan əvvəlki ildə açıqlanan məlumatları təkrarlayır.

Cari dövrdə tətbiq olunan əsas uçotu siyasəti Qeyd 3-də göstərilir. 1 yanvar 2018-ci il tarixinə qədər qəbul edilmiş və müqayisəli məlumatlara tətbiq edilən uçot siyasəti Qeyd 26-də açıqlanır.

BMHS 15 “Müştərilər ilə müqavilələrdən yaranan gəlir”. Şirkət BMHS 15-ə keçid üçün sadələşdirilmiş metodu və bu metod üçün nəzərdə tutulmuş praktiki istisnaları tətbiq etmişdir. Şirkət BMHS 15-i retrospektiv qaydada yalnız ilkin tətbiq tarixində (1 yanvar 2018-ci il) icrası tamamlanmamış müqavilələrə tətbiq edir.

BMHS 15-in tətbiqi uçot siyasətində dəyişikliklərə və fərdi maliyyə hesabatlarında düzəlişlərin əks etdirilməsinə səbəb olmamışdır.

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2018-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş, lakin Şirkətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir:

- BMHS 2-yə dəyişikliklər, Səhm əsasında ödənişlər (20 iyun 2016-cı ildə dərc olunub və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHS 4-ə dəyişikliklər, BMHS 9 “Maliyyə alətləri” və BMHS 4 “Sığorta müqavilələri” standartlarının tətbiqi - (12 sentyabr 2016-cı ildə dərc olunub və yanaşmadan asılı olaraq: müvəqqəti azadolma metodunu seçən müəssisələr üçün 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir; birgə tətbiq yanaşmasını seçən müəssisələr üçün müəssisə BMHS 9-u ilk dəfə tətbiq etdiyi ildən qüvvəyə minir).
- 2014-2016-cı illər üzrə BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi – BMHS 1 və BMS 28-ə dəyişikliklər (8 dekabr 2016-cı ildə dərc olunub və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMHŞK 22 – “Xarici valyutada əməliyyatlar və qabaqcadan ödənişlər” (8 dekabr 2016-cı ildə dərc olunub və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- BMS 40-a dəyişikliklər – “İnvestisiya mülkiyyətinə/mülkiyyətindən köçürmələr (8 dekabr 2016-cı ildə dərc olunub və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).